

Overordnet regelverk for Enovas forvaltning av tilskudd og lån fra Klima- og energifondet

Fastsatt av Klima- og miljødepartementet 10. april 2025

Innhold

1	Innledning	3
2	Mål for forvaltningen av Klima- og energifondet	3
3	Kriterier for måloppnåelse	3
4	Kriterier for tildeling av tilskudd eller lån	3
4.1	Tidelingskriterier - typer tiltak	4
4.2	Tidelingskriterier – berettigede søkere	4
4.3	Tidelingskriterier – absolutte vilkår	4
4.4	Tidelingskriterier - vurdering av søknadene	4
4.5	Enovas forvaltning av lån	4
5	Rapportering, oppfølging og kontroll	5
5.1	Rapportering fra mottakere av tilskudd eller lån	5
5.2	Rapportering til departementet	5
5.3	Internkontroll hos Enova	5
5.4	Kontroll av informasjon fra mottakere av tilskudd eller lån	6
5.5	Revisorattestasjon	6
6	Evaluerings	6

1 Innledning

Regelverk for forvaltning av tilskudd og lån fra Klima- og energifondet er fastsatt av Klima- og miljødepartementet med grunnlag i bevilgningen under kap. 1428, post 50 Overføring til Klima- og energifondet.

Enova SF (heretter Enova) forvalter midlene fra Klima- og energifondet. Dette regelverk fastsetter hoveddrammene for tilskudd eller lån fra fondet.

2 Mål for forvaltningen av Klima- og energifondet

Formålet til Klima- og energifondet er å bidra til å nå Norges klimaforpliktelser, og å fremme effektive klima- og energiomstillingstiltak på veien mot lavutslippssamfunnet.

3 Kriterier for måloppnåelse

Vilkår for Enovas forvaltning av midlene fra Klima- og energifondet, herunder delmål, målindikatorer og rammer for anvendelse av midler fra Klima- og energifondet er fastsatt i fireårige avtaler mellom Klima- og miljødepartementet og Enova. Målindikatorene er utformet for å gi indikasjon på Enovas måloppnåelse.

Departementet utarbeider årlige oppdragsbrev som eventuelt utdyper og kompletterer de føringer og mål som ligger i gjeldende fireårige avtale.

Enova er delegert myndighet til å utvikle virkemidler og tildele støtte i overensstemmelse med Reglement for økonomistyring i staten (heretter «Reglement»), Bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter «Bestemmelsene») og krav i avtalen og oppdragsbrev. Midlene fra Klima- og energifondet skal forvaltes på en slik måte at målene nås og pålagte oppgaver skal utføres mest mulig kostnadseffektivt. Virkemidlene skal utformes for å utløse tiltak som ellers ikke ville ha blitt realisert, eller realisert i et mindre omfang. Aktiviteten skal ha som ambisjon å oppnå varige markedsendringer. Enovas ordninger bør ikke intervenere i allerede velfungerende markeder.

Enova skal gjennom utlysningsskriterier kreve at søknad om tilskudd eller lån inneholder informasjon som tilfredsstiller de krav som er stilt til mål- og resultatrapportering i Bestemmelsene. Det skal i tillegg gis informasjon om hvordan tiltaket vil underbygge relevante delmål og resultatindikatorer i avtalen. Enovas utlysninger skal spesifisere hvilke opplysninger som er påkrevet knyttet til søknader om tilskudd og lån.

4 Kriterier for tildeling av tilskudd eller lån

Enova er delegert myndighet til å utforme ulike programmer som finansieres med midler fra Klima- og energifondet. Enova utformer kriterier for tildeling av tilskudd eller lån innenfor de rammer som er beskrevet i fireårige avtaler mellom Klima- og miljødepartementet og Enova SF, de årlige oppdragsbrev og dette regelverk.

Enovas tildeling av midler fra Klima- og energifondet skal skje etter objektive og transparente kriterier. Tilsagn om tilskudd eller lån skal gis innenfor den til enhver tid disponible ramme i Klima- og energifondet og særskilt tilsagnsfullmakt. Disponible midler og fullmakter beskrives i årlige oppdragsbrev til Enova.

Kriterier for hver tilskudds- eller låneordning skal publiseres. Enova skal ha rutiner for bruk av tredjepartsvurderinger ved tildelinger til større prosjekter.

All støtte som gis skal være innenfor rammene av gjeldende regelverk for statsstøtte i EØS-avtalen.

Enova er unntatt fra forvaltningslovens regler om enkeltvedtak og klage for vedtak fattet av Enova om tildeling av midler fra Klima- og energifondet, jf. Innst. O. nr. 41 (2002-2003) og Besl. O. nr. 54 (2002-2003). For øvrig skal Enova påse at forvaltningslovens bestemmelser følges.

4.1 Tildelingskriterier - typer tiltak

I utlysninger for de ulike tilskudds- eller låneordninger skal kriterier for hvilke tiltak som kan støttes beskrives.

4.2 Tildelingskriterier – berettigede søkere

Målgruppe for ordningene er prosjekter i Norge eller norsk økonomisk sone, skip registrert i NIS eller NOR, eller som har operasjoner i norske farvann.

I utlysninger skal nærmere avgrensning av målgruppen angis.

4.3 Tildelingskriterier – absolutte vilkår

I utlysninger for de ulike tilskudds- eller låneordninger skal absolutte vilkår som må være oppfylt for en vurdering av søknader beskrives.

4.4 Tildelingskriterier - vurdering av søknadene

I utlysninger for de ulike tilskudds- eller låneordninger skal kriteriene som vil bli anvendt ved vurdering av søknader beskrives.

4.5 Enovas forvaltning av lån

Som virkemiddel for store demonstrasjonsprosjekter skal Enova benytte betingede lån. Enova delegeres fullmakt i årlige oppdragsbrev til å omgjøre betingede lån til tilskudd etter forhåndsdefinerte og forutsigbare betingelser. Adgangen til å omgjøre lån til tilskudd har som formål å redusere søkers eksponering mot teknologisk risiko og kan kun benyttes i de tilfeller teknologien ikke lykkes.

Foruten vilkårene for Enovas forvaltning av midlene fra Klima- og energifondet fastsatt i avtalen, gjelder følgende særskilte krav for anvendelse av betingede lån:

- Enovas betingede lån skal kun bidra til å redusere den teknologiske risikoen i utviklingsprosjektet, ikke markedsmessig risiko.
- Enova skal benytte seg av tredjepartsvurderinger fremfor å bygge opp egen kredittvurderingskompetanse. Det skal kun ytes kreditt til kunder som kan dokumentere tilfredsstillende betjeningsevne, og Enova skal benytte vilkår for kreditter der det er hensiktsmessig.
- Renter på betingede lån fra Enova skal ikke være lavere enn markedsrenter i tråd med ESAs retningslinjer. Renter skal løpe fra utbetalingstidspunktet, være flytende og justeres når ESA justerer markedsrentene.
- Betingede lån fra Enova skal nedbetales når den teknologiske usikkerheten i prosjektet er avklart og normalt innfris innen fem år.

- Det er låntaker som må søke Enova om omgjøring av lån til tilskudd i de tilfeller der teknologien ikke lykkes. Enova skal fastsette graden av omgjøring ut fra hvilken grad teknologien ikke har lykkes i tråd med søknaden.

Summen av tilsagn om lån og utestående forpliktelser må holdes innenfor disponibel ramme og tilsagnsfullmakt for Klima- og energifondet.

Enova utformer ordninger med betingede lån og fastsetter kriterier for deres anvendelse etter fullmakt og bestemmelser gitt i dette regelverk. Enova skal utarbeide nærmere regelverk og rutiner for forvaltningen av betingede lån, herunder regler om når virkemidlet kan anvendes. Enova skal ha spesifiserte vilkår for omgjøring av betingede lån til tilskudd.

Det vises til punkt 3.6.1 i Bestemmelsene som omhandler forvaltning av finansielle eiendeler. Videre vises det til punkt 5.4 i Bestemmelsene som omhandler krav knyttet til statens behandling av inntekter, fordringer og verdipapirer. Gjennom vedtak i Stortinget og oppdragsbrev er Enova delegert fullmakt til å omgjøre betingede lån til tilskudd, jf. punkt 5.4.4 i Bestemmelsene.

5 Rapportering, oppfølging og kontroll

Formål og resultater skal måles og rapporteres i henhold til rapporteringskrav fastsatt av Klima- og miljødepartementet. Informasjonen skal være pålitelig, nøyaktig og relevant.

5.1 Rapportering fra mottakere av tilskudd eller lån

Enova skal innhente informasjon fra støttmottakere som gjør det mulig å vurdere graden av måloppnåelse samt oppfyllelse av andre vilkår som er satt for tilsagn om tilskudd eller lån. Informasjonen må være egnet til å understøtte Enovas resultatindikatorer og rapporteringskrav til Klima- og miljødepartementet.

Enova fastsetter nærmere krav til rapporteringens innhold, tidspunkt og frekvens.

Kravene til rapportering skal ikke gis større omfang enn det som er rimelig i forhold til den nytten mottaker har av tilskudd eller lån. Det skal også tas hensyn til de praktiske mulighetene som hver enkelt mottaker har for å fremskaffe informasjon. Rapportering fra støttmottaker kan erstattes eller suppleres med informasjon fra andre kilder hvis disse gir relevant og tilfredsstillende informasjon.

5.2 Rapportering til departementet

Rapportering til departementet følger krav fastsatt i fireårige avtaler mellom Enova og Klima- og miljødepartementet og instruks for økonomiforvaltning av Klima- og energifondet, ev. supplert i årlige oppdragsbrev.

5.3 Internkontroll hos Enova

For å sikre korrekt saksbehandling ved tildeling og utbetaling av tilskudd og lån, skal Enova ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til oppgave å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler. Det henvises til kravene i punkt 6.3.8.1 i Bestemmelsene om internkontroll.

5.4 Kontroll av informasjon fra mottakere av tilskudd eller lån

Enova skal gjennomføre kontrolltiltak for å verifisere informasjon fra søker som er grunnlag for vurdering av tilskudd og lån, samt informasjon som mottakere av støttetiltak sender inn om måloppnåelsen.

Med informasjon forstås opplysninger som er vesentlige for beregning av støtten og beslutning om tildeling (ved søknad) og informasjon som er vesentlig for vurdering av måloppnåelse og oppfyllelse av vilkår (ved rapportering). Kontrollens omfang bestemmes ut fra en vurdering av tiltakets risiko og vesentlighet og skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnadene ved kontrollen. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Enova skal kartlegge henholdsvis risiko for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av vilkårene og risiko for uregelmessigheter. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivå og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det fastsettes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen.

5.5 Revisorattestasjon

Enova har myndighet til å fastsette nærmere krav til revisorattestasjon av regnskapsinformasjon og rapporter.

6 Evaluering

Enova skal ha rutiner for å evaluere sine virkemidler. Frekvens og omfang på evaluering skal ta utgangspunkt i en vurdering av kvaliteten på øvrig styringsinformasjon, ordningenes risiko og vesentlighet samt kost-nytte betraktninger.